

НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ

Силабус навчальної дисципліни «ТЕХНОЛОГІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ЖИТТЄВИХ ВТРАТ»

Інститут	Оперативно-рятувальних сил
Кафедра	Психології діяльності в особливих умовах
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Обсяг навчальної дисципліни	4 кредити ЕКТС/120 год.
Тип навчальної дисципліни	Вибіркова
Навчальний семестр	Шостий
Форма здобуття вищої освіти	Очна, заочна
Мова викладання	Українська
Викладач	<p></p> <p>Онiщенко Наталія Вікторівна, професор кафедри психології діяльності в особливих умовах навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил, доктор психологічних наук, професор.</p> <p>Має більше 200 наукових публікацій. Активний учасник міжнародних, всеукраїнських наукових, науково-методичних та науково-практичних конференцій та семінарів.</p> <p>Профілі в наукометричних базах даних: ResearcherID: https://publons.com/researcher/AAG-6942-2021 Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=st8ij7gAAAAJ Контактні дані для консультування: onishchenko_natalia@nuczu.edu.ua</p>

Анотація навчальної дисципліни	<p>Навчальна дисципліна «Технології психологічної допомоги особистості в умовах життєвих втрат» є важливою складовою підготовки докторів філософії зі спеціальності С4 «Психологія» та спрямована на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок щодо надання психологічної підтримки людям, які переживають різні види життєвих втрат і кризових подій. Дисципліна передбачає вивчення сучасних підходів, методів і технологій психологічної допомоги особистості у стані горя, травматичного досвіду та життєвих криз, зокрема методів кризового консультування, психологічної підтримки, психоедукації та психопрофілактики.</p>
Мета вивчення навчальної дисципліни	<p>Вивчення навчальної дисципліни спрямовано на формування у здобувачів здатності до надання професійної психологічної допомоги особам, які переживають втрати унаслідок катастроф, насильства або війни, з урахуванням сучасних теоретичних підходів та практичних технологій.</p>
Форми організації освітнього процесу (види навчальних занять)	<p>Навчальні заняття (лекційні, практичні, семінарські, тренінгові, індивідуальні); консультації; самостійна робота; контрольні заходи.</p>
Компетентності	<p>СК 2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p> <p>СК 9. Здатність до інноваційного переосмислення і застосування сучасних технологій психологічної допомоги особистості та групі в екстремальних та кризових ситуаціях, зокрема із досвідом психічної травматизації внаслідок війни.</p> <p>СК 10. Здатність використовувати нові технології оцінки готовності особистості та групи до дій за призначенням, забезпечувати безпеку та збереження психічного здоров'я у складних та непередбачуваних умовах діяльності, з ризиком психічної травматизації.</p>
Програмні результати навчання	<p>РН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.</p> <p>РН 12. Розробляти та реалізовувати нові технології психологічної допомоги особистості та групі в екстремальних та кризових ситуаціях, з ризиком психічної травматизації, зокрема внаслідок війни.</p>

	РН 13. Надавати оцінку готовності особистості та групі до дій за призначенням із використанням сучасних психологічних технологій та методів, оцінювати ризики й використовувати ефективні техніки забезпечення безпеки та збереження психічного здоров'я.
Де можна застосувати отримані знання та вміння	Знання з дисципліни можуть використовуватися під час проведення індивідуального та групового консультування, психологічного супроводу осіб у стані горювання, кризового втручання, психоедукаційної роботи та психопрофілактики негативних психологічних наслідків життєвих втрат.
Зміст навчальної дисципліни	Кількість годин
Тема №1. Вступ до психологічної допомоги в умовах втрат. Теоретичні моделі горя і втрат.	18
Тема №2. Тривала (ускладнена) реакція на втрату (Prolonged Grief Disorder). Психотерапія травматичного горя.	18
Тема №3. Теорія “продовження зв'язку” з померлим (Continuing Bonds). Культурні аспекти горювання.	18
Тема №4. Групова підтримка горюючих. Методи психологічної інтервенції при горі.	18
Тема №5. Розмежування горя, депресії, ПТСР. Сенсоутворення і відновлення після втрати.	18
Загальна кількість годин	90
Форма підсумкового контролю	Іспит
Оцінювання навчальних досягнень	Здійснюється за 100-бальною шкалою за критеріями, що наведені у робочій програмі дисципліни
Політика викладання навчальної дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Активна участь в обговоренні навчальних завдань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань. 2. Беззастережне дотримання під час занять правил безпеки, вимог охорони праці, санітарно-гігієнічних норм та протиепідемічних заходів. 3. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються). 4. Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання з дисципліни, набутих у неформальній та/або інформальній освіті. 5. Здобувачі освіти мають право на оскарження результатів підсумкового контролю з дисципліни або процедури його проведення. 6. Здобувачі освіти мають право на самостійний вибір форм і проблематики індивідуальних завдань.

	<p>7. При виконанні індивідуальної роботи здобувачі освіти зобов'язані дотримуватись політики академічної доброчесності. У разі виявлення фактів порушення політики здобувачі несуть персональну відповідальність згідно із законодавством України та нормативними документа НУЦЗ України.</p>
<p>Рекомендовані основні джерела інформації</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Герман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору / переклад з англ. О. Лизак, О. Наконечна, О. Шлапак. Львів : Вид-во Старого Лева, 2015. 416 с. 2. Климчук В. О. Психологія посттравматичного зростання: монографія. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 125 с. 3. Неймейр Р. Терапія горя. Київ: Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України, 2021. 259 с. 4. Основи психологічної практики: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с 5. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1-3. Київ, 2018. 6. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко... Царенко Л. Г.; за ред. З. Г. Кісарчук. К.: ТОВ «Видавництво «Логос». 2015. 207 с. 7. Оніщенко Н.В. Екстрена психологічна допомога в умовах надзвичайної ситуації: теоретичні та прикладні аспекти : монографія. Харків : Право, 2014. 584 с. 8. Сантандер Х., Рьоккольт Е.Г., Селнес А. Групи психологічної підтримки дорослих, які втратили близьких людей внаслідок різних обставин: навч. посіб. Акерсгус: Центр психологічної підтримки людей, які втратили близьких, 2017. 151 с. 9. Терапія горя (Р. А. Neimeyer, 2015, переклад та адаптація В. Зливков, С. Лукомська, обкладинка Анастасія Гридасова). Київ. 2021. 259 с. 10. Томчук М.І., Яцюк М.В. Соціально-психологічна підтримка дітей, які переживають батьківську втрату / Навчально-методичний посібник – Вінниця: КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти», 2016. 58 с. 11. Туриніна О. Л. Психологія травмуючих ситуацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2017. 160 с.